

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

1 Ιανουαρίου 2006
Περιτομή τοῦ Ἰησοῦ
Τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρός ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου

Ἀρχίζοντας τόν λόγο γιά τόν μεγάλο Πατέρα καί ἱεροφάντορα Βασίλειο, ἐπισημαίνουμε δύο σημαντικές ἀναφορές γι' αὐτόν. Εἶναι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, πού γράφει καί τόν κανόνα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀγίου καί τοῦ Μεγάλου Φωτίου.

Ὁ μέν πρῶτος τόν ὕμνεῖ ὡς «παιδείας γεγονός ἀπάσης ἔμπλεος», ὁ δεύτερος δέ ἀναφέρει ὅτι ἦταν «ἄριστος ἐν πᾶσι τῆς αὐτοῦ λόγοις».

Ἄλλά γιά ἐκεῖνον πού θά θελήσει νά περιγράψει τή μεγάλη προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Βασιλείου, θά βρεθεῖ μπροστά σέ μία τεράστια δυσκολία, ἡ ὁποία εἶναι σχεδόν ἀξεπέραστη. Γιατί ἡ προσωπικότητα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἶναι ἀσύγκριτη. Καί καθετί πού εἶναι ἀσύγκριτο εἶναι καί ἀνέγγιχτο. Ἄρα λοιπόν δέν μπορεῖ νά ὀριστεῖ. Γιατί μέ ποιά προσωπικότητα μπορεῖ νά συγκριθεῖ καί νά ἀξιολογηθεῖ ὀριζομένη καί περιεζομένη; Ὅ,τι εἶναι πάνω καί πέρα ἀπό σύγκριση εἶναι τό τέλειο. Ἐπομένως ἐπαινώντας τό Μέγα Βασίλειο εἶναι ὡσάν νά ἐπαινοῦμε περιγράφοντας τό τέλειο, τό ἄριστο.

Αὐτήν τήν αἴσθησι δέν ἔχει μονάχα ὁ σημερινός μελετητής τοῦ Ἀγίου, μά καί οἱ σύγχρονοί του ἄνθρωποι, πού ἀντιλαμβάνομενοι τήν ἀσύγκριτη προσωπικότητά του, τόν ἀπεκάλεσαν, «ὁ ἀληθής μέγας ἀνὴρ», «ὁ τῆς οἰκουμένης φωστήρ», «ὁ τῆς ἀληθείας στύλος». Σ' αὐτόν τόν τῆς Ἐκκλησίας Πατέρα βρίσκεται ὀλόκληρο τό ἄθροισμα τῶν ἀρετῶν γιατί στό πρόσωπό του, «ἐδείχθη ὁ οἶκος τοῦ ὄντως Θεοῦ».

«Ἦθροισας τῷ τῆς μελίσης, Βασίλειε φιλοπόνω ἀρετῆς ἀπάσης τό ἄνθος· καί περιδέξις γινόμενος ἐν αὐταῖς, μακαρίζη» (ὠδή ς').

Εἶναι ἀλήθεια πώς ἡ πολύφωτος προσωπικότητα τοῦ Ἀγίου ξεφεύγει ἀπό τά ἀνθρώπινα μέτρα καί τά κριτήρια τοῦ κόσμου δέν ἀντέχουν σέ μία τέτοια κριτική. Γιατί ἡ σοφία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου γεννιέται καί ἀναδεικνύεται μέσα ἀπό τή βύθισι στά βάθη τοῦ Θεοῦ. «Καί συλλεξάμενος τόν πολύτιμον μαργαρίτην τῆς γνώσεως, ἐπλούτισας τόν κόσμον σοφία».

Γνώστης τῆς «θύραθεν» σοφίας καί παιδείας, σπουδάζοντάς τες στήν Καισάρεια, στό Βυζάντιο καί στήν Ἀθήνα, «ἔδωσε τόν ἑαυτόν του στήν Ἐκκλησία» μεταβάλλοντάς τες σέ θεραπεινίδες τῆς Χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως.

Ἵ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θά περιγράψει μ' αὐτά τά λόγια τήν εἴσοδό του στήν Ἐκκλησία καί τήν ἀνάληψη τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος. «Τάς γάρ ἱεράς πρότερον ὑπαναγινώσκων τῷ λαῷ βίβλους, ὁ τούτων ἐξηγητής καί ταύτην οὐκ ἀπαξιώσας τήν τάξιν τοῦ βήματος, οὕτως ἐν καθέδρα πρεσβυτέρων, οὕτως ἐν ἐπισκόπῳ αἰνεῖ τόν Κύριον».

Ἵ ἡ γνώση αὐτή καί ἡ ἐπιστήμη του, μέσα στό λατρευτικό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, μεταβλήθηκαν σέ λειτουργία καί μυσταγωγία. «Ἵ ἡ χαρισάμενος ἡμῖν οὐρανίων μυστηρίων ἀποκάλυψιν, σύ εἶ ὁ θέμενος ὑμᾶς εἰς τήν διακονίαν ταύτην ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ Ἁγίου» (Λειτ. Μεγάλου Βασιλείου). Ἵ ἔτσι στό μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας ὁ λόγος ὑπηρετεῖ τό λατρευτικό τρόπο τῆς Εὐχαριστίας, μεταβάλλοντάς το σέ ὄχημα γιά νά περάσει ἡ θεία χάρις στίς ψυχές τῶν πιστῶν.

Ἵ Ὁ Μέγας Βασίλειος εἶναι κατ' ἐξοχήν ὁ ἱερέας τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὁ κήρυκας τῆς ἀποκαλύψεως Του καί ὁ ποιμένας τοῦ λαοῦ Του. Δέεται ὁ Ποιμένας στήν Εὐχαριστιακή σύναξη γιά τόν λαό τοῦ Θεοῦ μ' αὐτά τά λόγια· «Μνήσθητι Κύριε, τοῦ περιστώτος λαοῦ καί τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων καί ἐλέησον αὐτούς καί ἡμᾶς κατὰ τό πλῆθος τοῦ ἐλέους σου». Τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶναι πλούσιο καί αὐτό τό γνωρίζει καλῶς ὁ Ἵ Ἁγίος μας. Γι' αὐτό καί παρακαλεῖ νά ἐπισκιάσει ἡ χάρις Του τούς πιστούς πού μετέχουν στή Θεία Εὐχαριστία καί νά μή ἐγκαταλείψει τούς δικαιολογημένους ἀπόντες.

Διδάσκει ὁ σοφός Πατήρ τόν λαό. Αὐτός ὁ Ἵ Ἐκκλησιαστικός ρήτορας, ὁ δογματικός καί πολέμιος θεολόγος, ὁ ἀφθαστος ἐρμηνευτής τῆς θείας Γραφῆς, ὁ μέγας παιδαγωγός καί διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας. Ἵ Ἐξακτινώνει τό λόγο του μέ θεολογική δυναμική καί φωτιστική προοπτική, ὀδηγώντας σταθερά καί γνήσια πρὸς τήν πραγματική ἀλήθεια τόν πιστό ἄνθρωπο. «Τάς ἀκτῖνας τῶν λόγων, ἐξαπέστειλας Βασίλειε τῷ κόσμῳ, φωταγωγούσας μίαν σέβειν Τριάδος φύσιν» (ὠδή η΄).

Ποιμαίνει ὁ ἅγιος Βασίλειος τούς ἀνθρώπους ὡς ὁ πατέρας πού φροντίζει τά παιδιά του. Φροντίζει καί ἐνεργεῖ. Προσπαθεῖ νά καλύψει τίς ἀνάγκες τους, ἀποκαλύπτοντας τή δυναμική τοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτη καί Ἵ Ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένα. Εἶναι ἕνας μέγας κοινωνικός ἐργάτης καί ἀσύγκριτος Ἵ Ἐκκλησιαστικός ποιμένας.

Ἵ Ὁ ἱερός Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός περιγράφοντας τό κοινωνικό ἔργο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἀποκαλύπτει τή φιλοσοφία τοῦ ἱεροῦ Πατρός μ' αὐτά τά λόγια· «Ἵ Ἐκεῖνος γε μάλιστα πάντων ἔπεισεν ἀνθρώπους ὄντας, ἀνθρώπων μή καταφρονεῖν, μήδ' ἀτιμάζειν

Χριστόν τήν μίαν πάντων κεφαλήν διά τῆς εἰς ἐκείνους ἀπανθρωπίας» (Ε.Π.Ε. 36, 577-580).

Καί ὁ ἱερός ὕμνογράφος τῆς ἐορτῆς του θά συνοψίζει στόν ἀκόλουθο ὕμνο του τήν πολυσχιδῆ δραστηριότητα του, τό τεράστιο καί πολύπλευρο ἔργο του· «Πατήρ ὀρφανῶν καί χηρῶν προασπιστής καί πλοῦτος πένητος, τῶν ἀσθενούντων ἡ παράκλησις καί τῶν ἐν πλούτῳ κυβέρνησις, γήρως βακτηρία ἐδείχθης, παιδαγωγία νεότητος καί Μοναζόντων ἀρετῆς κανών Βασίλειε» (ὠδή ζ΄).

Ὁ μέγας Βασίλειος εἶναι γιά τήν Ἐκκλησία μας τό βασιλικό σκολίδι πού λάμπει πάντα. Ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται ὡς «θεία καί ἱερά τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας μέλισσα». Μέλισσα ἐργατική καί φιλόπονη προσφέρει ὡς μέλι τό λόγο τοῦ Θεοῦ γιά νά γλυκάνει τίς ψυχές. Ἀδιάκοπα διακονεῖ καί λυώνει σιγά – σιγά σάν τό κερί τῆς μέλισσας δαπανώντας τίς ἀνθρώπινες δυνάμεις καί καταθέτοντας τό ἔργο του ὡς δεῖγμα Χριστιανικῆς προσφορᾶς.

Περαίνοντας τόν λόγο γιά τόν Μέγα Βασίλειο, ἔχουμε τήν αἴσθησι πώς δέν ἀγγίξαμε καν τήν ἀρχή. Δέν καλύψαμε σχεδόν τίποτε. Δέν εἶπαμε παρά ἐλάχιστα. Γιατί ὁ ἅγιος Βασίλειος εἶναι ὁ ἀσύγκριτος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καί αὐτό τά λέει ὅλα. Εἶναι τό θαυμαστό πρόσωπο ἀπ' αὐτά πού ἐλάχιστα παρουσιάζονται μέσα στήν ἱστορία. Δέν γεννιῶνται πολλοί τέτοιοι ἄνθρωποι. Ὡστόσο ὅμως εἶναι οἱ μοναδικοί, οἱ φωτεινοί, οἱ μεγάλοι. Σέ μᾶς δέ μένουν ὡς φῶτα καί σημεῖα πού ὀδηγοῦν ἐκεῖ πρὸς τήν ἀνατολή πού χαράζει ἡ ἐλπίδα καί ἀχνοφέγγει ἡ πίστη γιά τήν καινούργια ζωή.

Ἀρχιμ. Ν.Π.

[dkpdf-button]